

УДК 330.142.22

Н.І. Демчук,

к.е.н., доцент Дніпропетровський державний аграрний університет

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ В УМОВАХ ФІНАНСОВОЇ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

У статті висвітлено проблеми та перспективи ефективного функціонування банківської системи України в умовах фінансової глобалізації

The article describes the problems and prospects for the effective functioning of the banking system of Ukraine in the context of financial globalization

Фінансова глобалізація, банківська система, міжнародний ринок капіталу, фінансовий ринок, рівень капіталізації

ВСТУП. Потужна банківська система є необхідною умовою забезпечення сталого економічного зростання в Україні. Вітчизняні банки проходять серйозну перевірку часом в умовах постійних економічних трансформацій. Швидка зміна умов функціонування, відкритість зовнішньому середовищу, схильність до внутрішніх перетворень спонукають банківську систему до постійного удосконалення. Рівень розвитку економіки значною мірою залежить від стану банківської системи.

Стратегія держави щодо банківської системи країни ґрунтується на принципі верховенства права і збереженні та зміцненні ринкових засад діяльності банків і використанні переважно опосередкованих методів впливу на процеси, які відбуваються у банківській сфері, шляхом формування відповідної законодавчої та нормативної бази функціонування банків і ринку фінансових послуг та реалізацію контролю за виконанням установлених вимог. Частка держави також є в капіталі деяких банків і вона бере безпосередню участь у їх управлінні.

Глобалізаційні процеси у всіх без виключення сферах суспільного життя поступово охоплюють всі регіони світу, при цьому економічна глобалізація стає головним фактором розвитку світової економіки. Однак, виходячи з аналізу статистичних показників розвитку міжнародних економічних відносин на протязі XX та початку XXI століття, можна дійти висновку, що економічна глобалізація не є принципово новим явищем для людства і значною мірою сучасні глобалізаційні процеси призводять до повернення ліберального режиму зовнішньоекономічної діяльності[1].

Значний внесок у розробку питань ефективного функціонування банківської системи в умовах фінансової глобалізації зробили сучасні західні економісти Марковіц Г., Мертен Р., Мишкін Ф., Петерс Е., Роуз П., Фабощи Ф., Фома Ю., Фішер І., Шарп У.. Дослідженню теорії та практики організації функціонування комерційних банків України в умовах наближення до міжнародних стандартів, сприяють праці вітчизняних вчених-економістів Андрушенка В., Білоруса О., Боринця С., Будкіна В., Гаврилюка О., Гальчинського А., Геєця В., Даниленка А., Кістерського Л., Клочка В., Лук'яненка Д., Новицького В., Пахомова Ю., Плотнікова О., Поручника А., Рогача О., Румянцова А., Сікори В., Степаненка В., Унковської Т.С., Федосова В., Філіпенка А., Шарова О., Шниркова О., Юрія С. та інших. Серед російських вчених слід виділити роботи А.І. Басова, В.І. Колеснікова, Ю.І. Львова, Я.М. Міркіна, В.С. Торкановського та інших.

ПОСТАНОВКА ЗАВДАНЬ. Мета дослідження полягає в системному дослідженні впливу фінансової глобалізації на ефективне функціонування банківської системи України, що актуалізує тематику дослідження і ставить питання необхідності формування дієздатної фінансової стратегії здійснення операцій комерційними банками України в умовах фінансової глобалізації.

РЕЗУЛЬТАТИ. Випереджаючі темпи розвитку міжнародних фінансових ринків у порівнянні із реальним сектором світової економіки свідчать про випереджаючі темпи розвитку фінансової глобалізації у порівнянні з іншими видами економічної глобалізації. Можна зробити висновок, що фінансова глобалізація супроводжується значною користю для фінансових ринків більшості держав, адже глобалізація сприяє розвитку фінансових ринків та вдосконаленню функціонування фінансової системи. Країни, що розвиваються, отримують доступ до більших обсягів капіталу, завдяки інтеграції у світовий фінансовий простір покращується фінансова інфраструктура цих країн. Однак переваги у вигляді спрощеного залучення чи розміщення активів супроводжуються зростанням ступеню ризику фінансових операцій[2].

Об'єднання окремих національних фінансових ринків у єдиний світовий фінансовий простір, яке є безпосереднім наслідком фінансової глобалізації, вимагає лібералізації внутрішнього фінансового сектору та операцій по транскордонному руху капіталів. Результатом такої лібералізації стала масштабна інтенсифікація та зміни у природі міжнародних потоків капіталу. Внаслідок цього міжнародна міграція капіталів серед інших факторів виробництва набула значення провідного чинника в процесі розвитку світової економіки, а іноземне інвестування стає невід'ємною та здебільшого визначальною частиною внутрішніх економічних процесів більшості держав.

Але, не зважаючи на суттєве зростання загальних обсягів міжнародного руху капіталу, розподіл інвестиційних ресурсів між регіонами із різним ступенем

розвитку відзначається значною нерівномірністю. З огляду на це можна говорити про суперечливість та неоднозначність розгортання процесу глобалізації, зокрема глобалізації міжнародних фінансових відносин та неоднаковий вплив міжнародної фінансової складової на економічний розвиток окремих груп країн [2].

Відзнаками останнього на сьогодні етапу фінансової глобалізації є зміна структури потоків капіталу на користь приватних інвестицій та заміна потоків, спрямованих на розвиток виробництва у різних регіонах світу, на користь міжнародної диверсифікації інвестиційного портфеля. Окрім цього, спостерігається зростання абсолютного обсягу інвестицій у країни, що розвиваються та поступове вирівнювання обсягів накопичених інвестицій у різних країнах. Однак зазначене вирівнювання відбувається переважно між країнами із приблизно однаковим ступенем розвитку, в той час як відносна частка інвестицій у країни, що розвиваються, зменшується, тобто ступінь залучення до глобалізації країн із різним рівнем економічного розвитку є різним. Відповідно різним є ефект, що отримують різні держави від участі у процесах глобалізації – цей ефект є тим більшим, чим вищим є рівень економічного розвитку країни[3].

Тим не менше, в перспективі одним із найважливіших наслідків фінансової глобалізації має стати поступове вирівнювання обсягів інвестування та вартості фінансових активів в різних регіонах.

Економічні системи країн із найменшим рівнем економічного розвитку та країн, що розвиваються, є надзвичайно вразливими перед дією глобалізаційних чинників, що призводить до підвищення ризику фінансової нестабільності в цих країнах. Тому очевидно, що на певному етапі своєї еволюції фінансова глобалізація призводить до зростання рівня ризику, притаманного операціям на фінансовому ринку. Особливо, з огляду на наведені причини, ця ризикованість проявляється в початковий період фінансової лібералізації у країнах, що розвиваються.

Відповідно, головне завдання країн з так званими новостворюваними ринками полягає у мінімізації ступеня вразливості від зовнішніх шоків та від зміни позицій іноземних інвесторів, що спрямовують у ці країни великі потоки “гарячих” капіталів[3].

Високий ступінь мінливості потоків капіталу свідчить про надзвичайну чутливість цих потоків до своїх детермінантів, більшість з яких тісно пов'язана із ступенем глобалізованості національного фінансового ринку і в кінцевому підсумку визначає рівень ризику та прибутковості інвестицій. Тобто можна зробити висновок, що внаслідок надзвичайно високої ліквідності глобалізованого фінансового ринку міжнародний капітал має тенденцію до притоку у країни із найкращими макропоказниками. Але в той же час надлишок капіталу призводить до погіршення макроекономічних показників, зростання спекулятивних інвестицій та сприяє нестабільності національного фінансового ринку. Відповідно значні обсяги іноземного інвестування до країни можуть стати безпосередньо причиною як фінансової кризи, так і наступної рецесії у реальному секторі національної економіки[4].

Не зважаючи на значний рівень загальної відкритості економіки та позитивну динаміку у подальшому включенні України до світового господарства, фінансовий сектор країни відзначається слабкою взаємодією із міжнародним фінансовим ринком.

Відставання інтеграції до світової економіки у фінансовому секторі потребує негайної корекції економічної політики держави з метою збільшення обсягів іноземного інвестування та кредитування. Задача інтеграції до глобалізованого світового фінансового простору, що стоїть перед Україною, вимагає врахування особливостей сучасної структури світової економіки, ретельного вибору та використання інструментів, які здатні забезпечити максимальну швидкість та ефективність такої інтеграції і одночасно мінімізувати можливі втрати від цього процесу. При цьому особлива увага має бути приділена ризикам, які супроводжують процес інтеграції національної економіки до глобалізованого фінансового простору.

В процесі подальшого розвитку та лібералізації фінансового ринку України, в процесі його подальшої інтеграції до світового фінансового простору надзвичайно актуальним є вивчення досвіду іноземних країн щодо шляхів такої інтеграції та щодо уникнення її негативних наслідків [4].

З метою завчасного виявлення та ліквідації передумов фінансової нестабільності, обмеження національного ринку від негативного впливу міжнародних кризових процесів іноземними науковцями пропонується застосування різноманітних заходів державного регулювання. Але для України, на наш погляд, більшість наведених заходів не є прийнятними, адже національний фінансовий ринок не досяг достатнього ступеню розвитку, а характерною рисою вітчизняної економіки є потреба у значному обсязі вільних грошових коштів, які можуть бути використані для оновлення основних фондів, поповнення обігових коштів, використання у якості кредитних ресурсів. Тобто створення кредиту “останньої інстанції” в будь-якій формі, збільшення валютних резервів, створення інших резервних фондів і тому подібні заходи не можуть вважатись достатніми для запобігання фінансовій нестабільності в країнах, що розвиваються, до яких можна віднести і Україну.

У вітчизняних умовах було б доцільним поєднання таких заходів із заходами контролю над капіталом, лібералізацією та стимулюванням розвитку фінансового ринку, в тому числі – щодо розбудови фінансової інфраструктури. З цієї метою необхідним є всебічне стимулювання притоку іноземного капіталу до країни – як у вигляді прямого або портфельного інвестування, так і у вигляді запозичень. При цьому роль, яку відіграють у світовій економіці ТНК, свідчить про необхідність стимулювання ТНК до такого інвестування, що має бути одним з ключових аспектів державної політики[4].

Аби вплив глобалізації на економіку України полягав не тільки у збільшенні рівня фінансової нестабільності, але і в отриманні державою всіх переваг, притаманних глобалізаційним процесам, держава має створити сприятливі умови для повномасштабної інтеграції всіх сегментів вітчизняної економіки до світового економічного простору, в першу чергу шляхом розвитку вітчизняного законодавства та розбудови відповідної сучасним умовам ринкової інфраструктури.

Основою для зміцнення банківської системи України, підвищення її надійності та стійкості до криз є достатній рівень капіталізації. Проблемними, на думку вітчизняних фінансових експертів, є не лише кількісні показники, що характеризують рівень капіталізації, а й її якість. Річ у тім, що капіталізація багатьох вітчизняних банків складається з коштів переоцінки основних засобів, не сплачених відсотків, субординованого боргу. Зростання таких складових можна вважати штучним нарощуванням капіталу[5].

З огляду на те, що 55% української економіки перебуває у «тіні», занадто низька капіталізація вітчизняних банків, особливо у зв'язку із вступом України до СОТ, може призвести до того, що вони стануть неконкурентоспроможними порівняно з іноземними (нині у банківській системі України працює близько 13% іноземного капіталу)[6].

Розв'язання цієї проблеми можливе не лише за рахунок прибутків банків та додаткових внесків акціонерів, а й за умови довіри суспільства до вітчизняних банків як до надійних грошово-кредитних установ. Він пропонує здійснювати нарощення капіталу відкрито і публічно, щоб населення знало організаційну форму банків, їх власників, зокрема й реальних. Окрім того, банки мають щомісячно оприлюднювати власні активи, широко використовувати фондовий ринок (більш як 90 комерційних банків — це ВАТ) для визначення реальної вартості банківських акцій.

Для банків з недостатньою капіталізацією з боку НБУ має бути передбачено такі заходи впливу: зобов'язання продажу акцій; заборона на виплату дивідендів; обмеження на рівень відсоткових ставок за зобов'язаннями; заборона на виплату надлишкових компенсацій менеджменту і на прийняття депозитів від банків-кореспондентів; введення обмежень на сплату відсотків за боргами та здійснення операцій, які істотно відрізняються від їх звичайної діяльності[5].

Щоправда, систематичне спрямування прибутку на поповнення капіталу (а отже, несплата дивідендів) знижує привабливість банківських акцій для

потенційних інвесторів. За таких обставин стимулом для відповідного розподілу прибутку на користь капіталізації може бути запровадження певних пільгових умов для оподаткування тієї його частини, яку спрямовують на збільшення банківського капіталу

Спектр та обсяги послуг що надаються банками залишаються досить обмеженими – тоді, як сучасні умови господарювання вимагають нових форм та методів банківської підтримки. У промислово-розвинутих країнах Заходу накопичений багатий досвід інновацій, в тому числі і в банків, частина якого представляє безперечний інтерес для банків, і може бути з успіхом використана з урахуванням специфічних умов України.

Отриманий банками прибуток за групами розподіляється нерівномірно. Так, банки I групи, на які припадає 54,1% банківських активів, одержали його на суму 480,520 млн. грн., або 49,9% від загального показника; банки II групи (активи становлять 14,7%) – 164,144 млн. грн. (17,06%); банки III групи (активи – 17,4%) – 196,634 млн. грн. (20,4 %); IV групи (активи – 13,8%) – 120,798 млн. грн. (15,55%). Як свідчать наведені дані, найвищою є рентабельність діяльності банків III групи[5].

Основними шляхами покращення результативних показників у подальшому мають бути прогресивні структурні зміни в активах, капіталі, зобов'язаннях банків, підвищення доходності активів за рахунок скорочення частки недохідних і проблемних активів, а також зниження вартості запозичених та залучених коштів витратності діяльності, насамперед унаслідок скорочення адміністративних витрат тощо.

Головною причиною малої частки заощаджень населення у банківських установах є не лише низький рівень довіри до вітчизняної економіки. Нинішній рівень оплати праці та соціального захисту громадян України, їх низька купівельна спроможність є тими чинниками, що стримують розвиток грошових заощаджень населення, а отже, й розвиток виробництва, відтворення робочої сили, розв'язання найгостріших соціально-економічних проблем.

Аналізуючи стан ринку банківських послуг у аспекті залучення коштів від фізичних осіб, динаміка грошових вкладів населення за останні кілька років свідчить про зростання довіри громадян до банків і зацікавленості банкірів до збільшення частки залучених коштів населення у своїх активах.

За результатами проведених досліджень, 27% респондентів нарікають на недосконалу систему гарантій за знеціненими вкладами; 20% – на непривабливість системи державного страхування вкладів.

Порівняно невелика кількість опитуваних надає перевагу спеціальним інвестиційним програмам, які базувалися б на депозитах фізичних осіб.

Ринок банківських послуг для фізичних осіб є чутливим індикатором економіки в цілому, і коливання обсягів заощаджень населення на банківських рахунках відображають зміни що відбуваються в економіці країни: зміна демографічної ситуації, політики доходів і цін, особливостей розвитку і задоволення потреб, соціальної структури населення тощо.

Недостатність залучення коштів також пов'язана з тим, що населення України через слабкий розвиток фінансового ринку має обмежений вибір інструментів для капіталізації своїх гривневих заощаджень. Банківські депозити є поки що найдоступнішими з них. Але й цим інструментом населення користується лише за достатньої довіри до банків. За її відсутності, яка є і на сьогоднішній день, більша частина гривневих заощаджень (приблизно 25–35 млрд. грн. (включаючи валютні)) зберігається в готівковій формі, або ж дробиться на декілька депозитів для зменшення ризику втрат від банкрутства банків.

Такий стан справ потребує комплексного вирішення проблеми і нового підходу як на макро рівні, де повинен здійснитися перегляд податкової політики у сфері оподаткування доходів громадян та відповідні законодавчі зміни. Так і на внутрібанківському рівні, де зміни повинні проходити у напрямку спрощення та зростання доступності операцій для фізичних осіб, а також розроблення схем ефективної співпраці з кожним клієнтом – фізичною особою та використання коштів з максимально можливою ефективністю при мінімальному рівні ризиковості цих операцій.

Підвищення довіри до банків – це актуальне завдання загальнодержавної ваги, зволікання з її вирішенням може найближчим часом відчутно загальмувати розвиток економіки країни. Тому необхідно, невідкладно вживати заходів: насамперед повинні діяти самі банки створюючи нові вигідніші для вкладників пропозиції; потрібно підняти питання про перегляд, тої частини закону (“Про податок з доходів фізичних осіб”) яка стосується оподаткування доходів фізичних осіб, отриманих від депозитних операцій ; налагодити законодавчий і судовий захист прав та інтересів банкірів, що по суті, свідчить про недооцінку ролі банків і навіть певну неповагу до них з боку органів державної влади; також, щоб збільшити довіру до банку потрібно налагодити систему гарантування вкладів населення. Зважаючи на необхідність підвищення рівня надійності, фінансової стійкості та конкурентоспроможності банків на внутрішньому й міжнародних ринках, необхідно вжити заходів щодо:

- підвищення ефективності контролю за діяльністю банків, досягнення повної відповідності Базельським принципам ефективного банківського нагляду, що передбачає вдосконалення чинного законодавства та нормативно-правових актів НБУ; впровадження оцінки банківської діяльності на консолідованій основі та з урахуванням ризиків; посилення контролю за власниками істотної участі та змінами у структурі власності;

- підвищення рівня капіталізації банків, у т. ч. Шляхом залучення нових акціонерів, збільшення резервного фонду, результату діяльності, активізації процесів об'єднання банків, інтенсивнішого застосування процедури реорганізації банків шляхом приєднання та злиття малих і фінансово нестійких банків;

- забезпечення участі всіх банків у єдиній інформаційній системі "Реєстр позичальників", що дасть змогу знизити кредитний ризик;

- оптимізації структури капіталу, активів та зобов'язань, виходячи із завдань забезпечення фінансової стійкості банків та їх позитивного впливу на розвиток реального сектора економіки;

- підвищення прибутковості банківських операцій, орієнтації на доходи від кредитування та обслуговування реального сектора економіки і зниження витрат за рахунок підвищення технологічності та комп'ютеризації банківських операцій, зменшення необґрунтованих витрат;

- упередження здійснення банками сумнівних банківських операцій шляхом ідентифікації клієнтів та їх операцій, посилення боротьби з відмиванням брудних грошей, зокрема шляхом здійснення належного контролю за наявністю в банків положень, практики та процедур щодо протидії відмиванню грошей, набутих злочинним шляхом удосконалення чинного законодавства України з питань кредитування, посилення захисту прав та інтересів кредиторів, підвищення відповідальності учасників договірних відносин за неналежає виконання своїх зобов'язань, надання недостовірних даних про фінансовий стан позичальника;

- забезпечення довіри кредиторів і вкладників до банків шляхом підвищення стабільності, стійкості й конкурентоспроможності на світовому ринку банківської системи України, спроможної максимально та якісно задовольнити потреби економіки й населення у кредитах та інших сучасних банківських послугах.

Як на будь-якому ринку, на світовому фінансовому ринку діє багато суб'єктів, які визначають умови функціонування даного ринку. Від їх цілей, намірів, політики залежать можливості виходу вітчизняних банків на ринок. Тому доцільним буде розглянути більш детально суб'єктів цього ринку для визначення оптимальної стратегії банків при виході на ринок[7].

Так, серед суб'єктів світового фінансового ринку можна виділити: інтегровані банківські структури, валютні блоки, валютні союзи, різноманітні фінансові угруповання, транснаціональні корпорації, міжнародні біржі, міжнародні економічні та фінансові організації, уряди тощо.

До числа найбільш помітних інтегрованих структур в міжнародній діяльності відносяться групи, утворені міжнародними банками. Таким терміном зазвичай визначають крупні банки, що мають банківські офіси (підрозділи) в багатьох країнах, а також банки, що вирізняють значною міжнародною діловою активністю. Діяльність міжнародних банків тісно пов'язана з діяльністю багатонаціональних корпорацій (далі БНК): міжнародні банки надають зарубіжним компаніям БНК необхідні фінансові послуги, тим самим сприяючи їх розвитку. Крім того, міжнародні банки самі по собі є багатонаціональними підприємствами[6].

Міжнародні банки поєднують в своїй діяльності традиційні послуги і процедури з новими фінансовими інструментами, які розробляються для більшої конкурентноздатності в світовому масштабі. Серед напрямів діяльності міжнародних банків слід виділити наступні: фінансування міжнародних експортно-імпорتنих операцій; торгівля іноземною валютою; операції з іноземними цінними паперами, включаючи єврооблігації; залучення позик і надання кредитів на ринку євровалют; організація та участь у міжнародних синдикованих кредитах; проектне фінансування; міжнародні перекази; кредитно-депозитні операції в національних (місцевих) валютах; консультування своїх клієнтів, в особливості з числа БНК.

Деякі з міжнародних банків намагаються виконувати усе із переліченого вище. Інші, навпроти, вважають доцільним спеціалізуватися на деяких напрямках міжнародної діяльності. Спеціалізація чи універсалізація міжнародного банку залежать від його фінансових ресурсів, а також від того, якого роду фінансові послуги закордоном необхідні його основним клієнтам.

Наступним кроком головного банку в процесі виходу на світовий ринок стає утворення банківського відділення (філії) на території приймаючої держави чи офшорного фінансового центру. Такі центри на території інших держав являють собою більш дешеві джерела капіталу для БНК чим національні ринки. Важливими характеристиками офшорних фінансових центрів є економічна і політична стабільність, а також сприятливий режим нормативного регулювання діяльності фінансових інститутів і інвесторів[2].

Через своє офшорне відділення міжнародний банк приймає вклади і видає кредити в євровалюті, здійснюючи відокремлений облік цих операцій. Перевагою ведення банківського бізнесу через офшорні відділення є простота реєстрації, відсутність резервних вимог при прийнятті депозитів, пільгове (або нульове) обкладання податками, високий рівень збереження фінансової таємниці. При цьому офшорні відділення міжнародних банків в таких регіонах, як Карибський басейн (Багамські та Кайманові острови), фактично виконують роль облікових центрів і мають мінімальний штат. Відділення ж, розташовані в найбільших світових фінансових центрах, таких як Лондон, Нью-Йорк, Цюрих, Люксембург чи Гонконг, виконують значно більш широкий спектр банківських операцій, залучення і розміщення значних об'ємів грошових ресурсів у євровалюті, міжнародних синдикованих кредитах.

Максимальний рівень міжнародних зобов'язань виникає, коли банк (банківська група) приймає рішення по своєю повноцінну присутність на місцевому фінансовому ринку тієї чи іншої держави. При цьому можуть бути створені представництва, банківські філіали, дочірні, або залежні (асоційовані, афілійовані) банки, а також небанківські фінансові компанії. Такий крок передбачає залучення міжнародного банку до обслуговування місцевої клієнтури (включаючи дочірні компанії БНК), операції з місцевою валютою, а також у конкуренцію з іншими банківськими інститутами присутніми в цій країні. У сукупності з головним банком (та його філіальною мережею і дочірніми структурами в країні реєстрації) ці організації утворюють міжнародну банківську групу.

Основною перевагою для міжнародного банку у виборі саме цієї форми присутності на місцевому ринку є те, що філіал займається наданням повноцінних банківських послуг від імені головного банку, який несе усі юридичні зобов'язання. Так, грошовий депозит, розміщений у філіалі, призводить до виникнення перед вкладником зобов'язань зі сторони головного банку. При наданні послуг філіал орієнтується на глобальну значимість клієнта (БНК) для міжнародного банку в цілому, а не на ступінь розвитку відносин на місцевому рівні. Кредитні ліміти, встановлені для філіалу, є похідною від кредитних лімітів, діючих в головному банку[2].

Важливим стержневим елементом багатьох міжнародних банківських груп є банківські холдингові компанії. Банківська холдингова компанія – це акціонерне товариство, що володіє пакетами акцій юридично самостійних банків і небанківських організацій з метою здійснення управлінських, фінансово-кредитних чи контрольних функцій по відношенню до них.

Законодавство США виокремлює одноканківські і багатоканківські холдингові компанії. Більша частина (близько 80%) зареєстрованих холдингових компаній в США контролює один банк. Однак багатоканківські холдингові компанії значно крупніші, на їх долю приходить близько 70% сумарних банківських активів в США[6].

До переваг банківських холдингових компаній перед самостійними банками відносяться: більш широкий спектр послуг, що пропонуються; більш висока доходність від операцій (включаючи небанківські), зниження загального ризику вкладення за рахунок їх диверсифікації; більша стійкість до банкрутства. З іншого боку, утворення і розширення холдингових компаній сприяє монополізації ринку і тим самим зниженню конкуренції і завищенню цін на банківські послуги. Крім того, високий ступінь централізації при прийнятті рішень тягне за собою бюрократичні бар'єри.

Зовнішня торгівля країн доларової зони орієнтується в основному на американський ринок. Основна маса капіталів, вкладених в економіку країн-учасниць зони, також належить США, що забезпечує цій країні значний, і не тільки чисто економічний вплив на всі країни, що є членами цього регіонального валютного угруповання.

ВИСНОВКИ. Наростання процесів інтеграції, інтернаціоналізації та глобалізації господарського життя зумовлює як посилення ролі діючих організацій та інститутів, так і створення нових, що, у свою чергу, веде до підвищення рівня централізації фінансових ресурсів, збільшення як їхньої маси, так і обсягів міжнародних фінансових потоків[4].

Таким чином, аналіз організаційно-інституціональних інструментів виходу банків на світовий фінансовий ринок дозволяє зробити наступні висновки:

1. Застосування організаційно-економічного забезпечення в процесі виходу банків на світовий фінансовий ринок має два чітко визначені рівні: макрорівень державного регулювання та мікрорівень участі банків у цій діяльності. При цьому модель розвитку банківської структури України передбачає необхідність розробки організаційно-економічних інструментів зовнішньоекономічної діяльності, яка поєднала б два напрямки – традиційний і стратегічний – пов'язані між собою функціонально, що дасть змогу ефективно використовувати ресурсний потенціал задля подолання структурної недовіршеності фінансової сфери та розвитку нових форм співробітництва на взаємовигідній основі.

2. Організаційно-економічні інструменти виходу банків на світовий фінансовий ринок передбачають використання перспективних форм та методів міжнародного співробітництва із закордонними країнами, банками, юридичними та фізичними особами. В економіко-організаційному плані цьому може сприяти створення філіалів, відділень, дочірніх банків, стратегічних альянсів, банківських холдингових компаній.

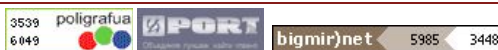
3. Державна політика щодо виходу банків на світовий фінансовий ринок, спрямована на формування інформаційного забезпечення цього процесу, потребує: здійснення комплексу заходів, спрямованих на виявлення фактів недобрсовісної конкуренції на внутрішньому ринку; проведення банками України за кордоном аналізу зовнішніх ринків з метою виявлення можливостей розширення присутності на них та запобігання введенню обмежувальних заходів з боку інших держав;

формування інфраструктури інформаційного забезпечення шляхом створення мережі інформаційно-консультативних служб з метою надання послуг суб'єктам господарської діяльності.

Список використаних джерел:

1. Лукашевич В. М. Глобалістика. — Львів: Новий світ-2000, 2004. — 227с.
2. Ряжнов О. Міжнародні фінансові потоки. Київ: Діло, 2007, 356 с.
3. Глобалізація фінансових ринків / О.Г. Білорус, Ф.В. Костенко та ін. — К., 2006. — 75 с.
4. Гумен І. Складові банківських рейтингів: науково-практичний аспект // Вісник НБУ — 2007 р. - № 1 — С. 57-59.
5. Лазепка В. Інвестиційні банки // Банківська справа. — 2006 р. - №6 — С. 47-49.
6. Schmukler S. Financial Globalization and Debt Maturity in emerging economies. — World Bank, 2008. — 29 p.
7. Луцишин З.О. Інтернаціоналізація потоків капіталу — основа фінансової глобалізації // Актуальні проблеми міжнародних відносин: Збірник наукових праць. Випуск 30. - К.: Київський національний університет імені Тараса Шевченка Інститут міжнародних відносин - 2001. - С.81-96.
8. Энг Максимо В., Лис Френсис А., Мауер Лоренс Дж. Мировые финансы /Пер. с англ. - М.: ООО Издательство - консалтинговая компания «ДеКА». 2009. — 768с.

Стаття надійшла до редакції 04.11.2010 р

ТОВ "ДКС Центр"